

VĀCU-
LATVIEŠU
VĀRDNĪCA

WÖRTERBUCH
DEUTSCH-
LETTISCH

Sastādīja *Larisa Vjaterē*
Mākslinieks *Uldis Baltutis*

ISBN 9984-800-03-2

© «Izdevniecība Avots», 2006
© L. Vjaterē, teksts, 2006
© U. Baltutis, mākslin. noform., 2006

PRIEKŠVĀRDS

Vārdnīca domāta visiem, kuri mācās vācu valodu, lasa literatūru, publicistiku un periodiku vācu valodā.

Vārdnīcā ievietots ap 32 000 vācu pamatvārdu. Izdevums papildināts ar jauniem mūsdienu vācu literārās valodas un sarunvalodas vārdiem.

Vārdnīcas beigās ievietota vācu valodas *jaunās pareizrakstības tabula* un stipri vai nekārtīgi lokāmo darbības vārdu tabula.

VĀRDNĪCAS UZBŪVE

Visi pamatvārdi (šķirkļi) sakārtoti alfabēta secībā un iespiesti pustreknēm burtiem (ß pielīdzināts ss, ä – a, ö – o, ü – u).

Vācu vairākjēlīgu vārdos norādīts uzsvars ar akcenta zīmi virs uzsvērtā patskaņa. Ja vārdā ir norādītas divas akcenta zīmes, tas nozīmē, ka vārdu var izrunāt divējādi.

Ar lielo burtu rakstāmajos vārdos, kas sākas ar uzsvērtu patskani vai divskani, kā arī visos vārdos, kur uzsvērtais patskanis vai divskanis ir ar pārskaņu (*Umlaut*), akcenta zīme likta aiz uzsvērtā patskaņa vai divskaņa, piem., *A'dler, Au'ge, Ū'bel, Äu'ßerung, ä'ndern, Läu'fer*.

Vārdiem (visam vārdam vai tā attiecīgajai daļai), kuru izruna var radīt grūtības, kvadrātiekvās parādīta to fonētiskā transkripcija (fonētiskās transkripcijas zīmes sk. 6. lpp.).

V burta fonētiskā transkripcija dota tur, kur tas izrunājams kā latviešu v skaņa; *ie* transkribēts, ja tas izrunājams nevis kā ī, bet kā divas atsevišķas skaņas, piem., *Revolutiôn* [..v..]; *Akázie* [..iə].

A

- A, a**, das *inv.*: von A bis Z – no sākuma līdz galam
- Aal**, der (-[e]s; -e) *iht.* zutis; Räucheraal – kūpināts zutis
- Aar**, der (-[e]s; -e) *poēt.* ērglis
- Aas**, das (-es; -e *un pār.* Äser) maita
- Aa'sgeier**, der *ornit.* maitu lija
- ab I** *prp* (*ar dat.*) no; ab heute – no šīdienes [sākot], [sākot] ar šo dienu; ab dem 18. Lebensjahr ist man volljährig – no 18. dzīves gada kļūst pilngadīgs; ab hier – no šejienes; ab acht Uhr – no pulksten astoņiem; **II** *adv*
1. nost; ab (*lugu remarkās*) – aiziet; Hut ab! – cepuri nost!; der Knopf ist ab *sar.* – poga ir notrūkusi; **2.**: auf und ab – šurp un turp; ab und zu – šad un tad
- abändern** *vt* [pār]grozīt; [pār]mainīt; pārtaisīt; pārveidot
- A'bänderung**, die **1.** [pār]grozīšana; [pār]mainīšana; pārtaisīšana; pārveidošana; **2.** grozījums; pārveidojums; pārmaiņa
- A'bänderungsantrag**, der (*likuma, rezolūcijas*) labojuma projekts
- abarbeiten I** *vt* **1.** atstrādāt; nostrādāt; eine Schuld a. – atstrādāt parādu; **2.** strādājot nodeldēt (nolietot); ein Kleid a. – darbā nodeldēt kleitu; **II** *sich* a. nostrādāties, nopūlēties
- A'bart**, die **1.** *biol.* varietāte, variācija; **2.** paveids, variants
- äbartig** *adj* deģenerējies; patoloģisks; dīvains
- A'bbau**, der (-[e]s; -e) **1.** nojaukšana, noārdīšana; demontēšana; **2.** (*statu*) samazināšana; **3.** (*piem., cenu*) pazemināšana; pazeminājums; **4.** (*rūdas, ogļu*) ieguve
- abbauen I** *vt* **1.** nojaukt, noārdīt; demontēt; **2.** atlaist, atbrīvot [no darba]; samazināt (*deficītu, privilēģijas, status*); **3.** pazemināt (*cenu*); **4.** iegūt (*piem., rūdu, ogles*); **5.** samazināt; sašaurināt (*piem., uzņēmumu*); **II** *vi* kļūt vājākam, zaudēt spēkus
- A'bbaufeld**, das – derīgu izrakteņu atradne (ieguves vieta)
- A'bbauprodukte**, die *disk.* sairuma produkti, skaldprodukti
- abbekommen** *vt* **1.** dabūt nost; (*ar grūtībām*) noņemt; **2.** dabūt (*savu tiesu*); etw. a. *sar.* – dabūt brāzienu
- abberufen*** *vt* atsaukt (*piem., sūtni*); atcelt (*piem., ministru*)
- A'bberufung**, die (-; -en) – (*piem., sūtņa*) atsaukšana; (*piem., ministra*) atcelšana
- A'bbezahlung**, die – nomaksa (*pa daļām*)
- abbiegen*** **I** *vt* noliekt; **II** *vi* [s] nogriezties (*no ceļa*)
- A'bbild**, das – attēls; kopija
- abbilden** *vt* attēlot (*fotogrāfijā, zīmējumā, gleznā*)
- A'bbildung**, die – attēls; ilustrācija

Die wichtigsten unregelmäßigen Verben

<i>Infinitiv</i>	<i>Präsens</i> (3. Person Sg)	<i>Präteritum</i> (3. Person Sg)	<i>Perfekt</i> (3. Person Sg)
backen	bäckt/backt	backte	hat gebacken
bedürfen	bedarf	bedurfte	hat bedurft
befehlen	befiehlt	befahl	hat befohlen
beginnen	beginnt	begann	hat begonnen
beißen	beißt	biss	hat gebissen
bergen	birgt	barg	hat geborgen
bersten	birst	barst	ist geborsten
betrügen	betrügt	betrog	hat betrogen
bewegen*	bewegt	bewog	hat bewogen
biegen	biegt	bog	hat/ist gebogen
bieten	bietet	bot	hat geboten
binden	bindet	band	hat gebunden
bitten	bittet	bat	hat gebeten
blasen	bläst	blies	hat geblasen
bleiben	bleibt	blieb	ist geblieben
braten	brät	briet	hat gebraten
brechen	bricht	brach	hat/ist gebrochen
brennen	brennt	brannte	hat gebrannt
bringen	bringt	brachte	hat gebracht
denken	denkt	dachte	hat gedacht
dreschen	drischt	drosch	hat gedroschen
dringen	dringt	drang	ist gedrungen
dürfen	darf	durfte	hat gedurft
empfangen	empfangt	empfieng	hat empfangen
empfehlen	empfieht	empfohl	hat empfohlen
empfinden	empfindet	empfund	hat empfunden
erklimmen	erklimmt	erklomm	hat erklimmen
erlöschen	erlischt	erlosch	ist erloschen
erschallen	erschallt	erscholl	ist erschollen
erschrecken*	erschrickt	erschrak	ist erschrocken
erwägen	erwägt	erwog	hat erwogen
essen	isst	aß	hat gegessen

<i>Infinitiv</i>	<i>Präsens</i> (3. Person Sg)	<i>Präteritum</i> (3. Person Sg)	<i>Perfekt</i> (3. Person Sg)
fahren	fährt	fuhr	hat/ist gefahren
fallen	fällt	fiel	ist gefallen
fangen	fängt	fang	hat gefangen
fechten	ficht	focht	hat gefochten
finden	findet	fand	hat gefunden
flechten	flieht	flocht	hat geflochten
fliegen	fliegt	flog	hat/ist geflogen
fliehen	flieht	floh	ist geflohen
fließen	fließt	floss	ist geflossen
fressen	frisst	fraß	hat gefressen
frieren	friert	fror	hat gefroren
gären	gärt	gärte/(gor)	hat/ist gegoren
gebären	gebärt	gebar	hat geboren
geben	gibt	gab	hat gegeben
gedeihen	gedeiht	gedieh	ist gediehen
gehen	geht	ging	ist gegangen
gelingen	gelingt	gelang	ist gelungen
gelten	gilt	galt	hat gegolten
genesen	genest	genas	ist genesen
genießen	genießt	genoss	hat genossen
geraten	gerät	geriet	ist geraten
geschehen	geschieht	geschah	ist geschehen
gewinnen	gewinnt	gewann	hat gewonnen
gießen	gießt	goss	hat gegossen
gleichen	gleich	glich	hat geglichen
gleiten	gleitet	glitt	ist geglitten
glimmen	glimmt	glohm/glimmte	hat geglimmen/ geglimmt
graben	gräbt	grub	hat gegraben
greifen	greift	griff	hat gegriffen
haben	hat	hatte	hat gehabt
halten	hält	hielt	hat gehalten
hängen*	hängt	hing	hat gehangen
hauen	haut	haute/(hiebt)	hat gehauen
heben	hebt	hob	hat gehoben